

Qanıx çayı üzrə Hövzə Őurası

Qanıx çayı hövzəsinin idarə olunması üzrə tvsiyələr

ATƏT-in Bakı Ofisin dəstəyi ilə

2013

Avropada Təhlükəsizlik və
Əməkdaşlıq Təşkilatı
Bakı Ofisi

Bu tvsiylr toplusu Beynlخالق Hidroloji Proqram Birliyi QHT-nin koordinasiyası ilə Qanıx çayı üzrə Hövzə Őurası trfındn hazırlanıb. ATƏT-in Bakı Ofisi tvsiylri redaktə, tərcümə və nŐr edib. Hesabatda ifadə olunan fikirlər müəlliflərə məxsusdur v ATƏT-in Bakı Ofisinin rəsmi mövqeyini əks etdirmir.

Bu nŐr və onun hissələri Beynlخالق Hidroloji Proqram Birliyinin yazılı razılıęı olmadan n çoxaldıla, n də ki hər hansı forma və ya vasitə ilə ötürülə bilər. Suallarla baęlı müraciət edin:

Beynlخالق Hidroloji Proqram Birliyi

C-b İmanov Frda və c-b Rafiq Verdiyev

5, Yeni Yasamal 85, Bakı, AZ 1005, Azərbaycan

Tel: (+99412)4390501

E-mail: farda_imonov@mail.ru

Bu hesabatın elektron nüsxələri üçün sənədin baŐılıęı altında e-poçt gndrmyiniz xahiŐ olunur.

Redaktor v NŐr koordinatoru: Mathilde Nguyen Panigel, İqtisadi və Ətraf Mühit məsələləri üzrə Məsul Őxs, ATƏT

QISA İCMAL

Beynəlxalq Hidroloji Proqram Birliyi (IHPA) ATƏT-in Bakı Ofisinin dəstəyi ilə 19 iyul 2013-cü il tarixində Zaqatala rayonunda Qanix/Alazanı çayının hövzəsi ilə bağlı maraqlı tərəflərlə görüş keçirmişdir.

Çay hövzələrində su ehtiyatlarının idarə edilməsi ilə bağlı problemləri müzakirə etmək üçün Çay Hövzəsi Şurası toplanaraq Su Ehtiyatlarının İnteqrasiyalı İdarə edilməsi və Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi Planı üzrə təvsiyələr toplusu hazırlamışdır.

IHPA-nın sədri cənab Fərda İmanov ATƏT-in Bakı Ofisinin maliyyələşdirdiyi layihənin həyata keçirilməsi üçün məsul şəxsdir. Layihə Avropa Parlamentinin 23 oktyabr 2000-ci il 2000/60/EC sayılı direktivinə uyğun olaraq hövzə yanaşması prinsiplərini əsas tutmaqla su ehtiyatlarının idarə edilməsində ictimai iştirakçılığın dəstəklənməsinə istiqamətlənib. 2010-cu ildə icrasına başlanmış layihənin məqsədi Azərbaycan, Gürcüstan və s. ölkələrin çay hövzələri üzrə transsərhəd əməkdaşlığını gücləndirməkdir. Layihə çay hövzəsi problemləri ilə bağlı yerli maraqlı tərəflərin bir araya gəlməsi, müzakirələr aparması və həll yolları axtarması üçün platforma yaradır. Layihə yerli maraqlı tərəfləri Qanix çayı hövzəsinin idarə edilməsində ictimaiyyətin iştirakı sahəsində lazımı təlimatlarla təmin etmişdir.

Qanix Çayı Hövzəsi üzrə Şuranın (bu qurum 2001-2003-cü illərdə Cənubi Qafqazda Su Ehtiyatlarının İdarə olunması Proqramı çərçivəsində USAİD tərəfindən tərəfdaşlıq forumu qismində yaradılmış, lakin hələ qeydiyyatdan keçməmişdir) üzvü cənab Zakir Əliyev təbiətin mühafizəsinin və bu sahədə Gürcüstanın Laqodex rayonu ilə və Zaqatala rayonu arasında əməkdaşlığın əhəmiyyətindən danışdı.

Gürcüstan Respublikasının Yaşıl Hərəkət QHT-sinin üzvü cənab George Magradze Gürcüstanın Laqodexi rayonunda su ehtiyatları üzrə həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verdi və əhalinin üzləşdiyi ümumi su problemləri haqqında danışdı. O, kəndlərdə Su Tərəfdaşlığının əhəmiyyətini və icmaların cəlb edilməsinin zəruriliyini dilə gətirdi.

IHPA-nın vitse-prezidenti Rafiq Verdiyev isə öz növbəsində, Azərbaycanın Lənkəran rayonunda həyata keçirilən bərk məişət tullantılarının vahid idarəçiliyi layihəsi barədə məlumat verdi və bildirdi ki, layihə çərçivəsində işlənilən hazırlanan tullantıların idarə edilməsi strategiyası Hökumətdən lazımi dəstək almışdır və eyni dəstək Qanix çayı hövzəsinin idarə edilməsi planı üçün də əldə edilə bilər.

TÖVSIYƏLƏRİN SİYAHISI

Çay hövzəsi üzrə maraqlı tərəflərin 19 iyul 2013-cü il tarixində Zaqatalada keçirilən görüşündən əsas əldə olunan nəticə transsərhəd su ehtiyatlarının mühafizəsi ilə bağlı gələcək əməkdaşlığı gücləndirmək üçün tövsiyələr toplusudur. Qanix Çayı üzrə Hövzə Şurası aşağıdakı tövsiyələrin həyata keçirilməsinə çağırır:

1. Çay hövzələrində yerləşən rekreasiya ehtiyatları effektiv planlaşdırılmalı və qorunmalıdır. Çirkənlərin qarşısının alınması üçün yaşayış məntəqələrini su ilə təmin edən su təchizatı mənbələrinin yaxınlığında yerləşən bütün obyektlərə (rekreasiya mərkəzləri, kafelər və s.) dövlət agentliklərinin, yerli Hökumət və Hövzə təşkilatlarının (yaradılacaq) müvafiq regional idarələri tərəfindən ciddi nəzarət olunmalıdır.
2. İcməli su təchizatı üçün istifadə ediləcək su mənbələri mühafizə edilməlidir. Bu işin həyata keçirilməsində müvafiq dövlət orqanları, yəni Ekologiya Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, eləcə də Azərsu ASC-i mühüm rol oynaya bilər.
3. Çay hövzəsində olan qeyri-qanuni tullantı sahələri rayondakı müvafiq xidmət orqanları (məs: yerli kommunal xidmətləri və s. qurumlar) tərəfindən mütəmadi olaraq təmizlənməlidir. Su mənbələri yaxınlığında torpaqların eroziyaya uğraması prosesinin artması müşahidə edildiyindən, bu torpaqların mühafizəsi olduqca vacibdir. Gələcəkdə eroziyanın qarşısının alınması məqsədilə müvafiq orqanlar (məs: təbiəti mühafizə təşkilatları, yerli hökumət və hövzə təşkilatları - yaradılacaqdır) tərəfindən xüsusi tədbirlər görülməlidir.
4. Hövzədə yaşayan əhəlinin məlumatlılığını artırmaq üçün pilot layihələr həyata keçirilməlidir. Bu layihələr Hökumət, yerli icra orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirilə bilər.
5. Yerli hakimiyyət orqanları və nümayəndəlikləri su ehtiyatlarının mühafizəsi və regional inkişaf sahəsində həyata keçirilən müxtəlif pilot layihələrdə (gender məsələləri də daxil olmaqla) icmaların iştirakı üçün daha geniş imkanlar yaratmalıdır. Su ehtiyatlarının mühafizəsi və monitoring fəaliyyətlərində təbiəti mühafizə təşkilatları ictimaiyyətin iştirakını (müxtəlif layihələrin icrası yolu ilə və digər üsullarla) təmin etməlidir.

6. Su ehtiyatlarının mühafizəsi və çay hövzəsinin idarə edilməsi regional inkişaf üzrə dövlət proqramlarının mühüm elementləri hesab edilməlidir.
7. Bələdiyyələrin maddi və texniki resurslarını artırmaqla, onların su ehtiyatlarına dair məsələlərdə iştirakını təmin etmək üçün Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının da yardımı ilə hökumətin güclü dəstəyinə ehtiyac var.
8. Transsərhəd su məsələlərinin müntəzəm olaraq müzakirəsini təmin etmək üçün su hövzəsi şuraları, digər müvafiq ictimai və hökumət orqanları arasında görüşlərin təşkilini dəstəkləmək və təmin etmək məqsədilə layihə həyata keçirilməlidir (hökumət, yerli icra hakimiyyəti orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının dəstəyi ilə).
9. Su ehtiyatlarının və çay hövzəsinin idarə edilməsi planı üzrə dövlət qurumları və özəl şirkətlərə təlimlərin keçirilməsi üçün layihələr hazırlanmalıdır (hökumət, yerli icra hakimiyyəti orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının dəstəyi ilə).
10. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi və ətraf mühit məsələlərinə cəlb olunan yerli maraqlı tərəflər və yerli orqanlar Su Ehtiyatlarının İnteqrasiyalı İdarə edilməsi prinsiplərini əsas tutaraq Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi üzrə Təşkilat yaratmalıdır.
11. Hökumət Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının köməyindən istifadə etməklə Qanix Çayı Hövzəsi üzrə Şuranın ictimai məlumatlılıq və iştirakçılıq işlərində rolunun güclənməsində və bunun üçün onun maddi və texniki baxımdan dəstəklənməsində mühüm rol oynaya bilər.
12. Suyun keyfiyyətinin beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə yoxlanılması üçün laboratoriyalar yaradılmalı, lazımi avadanlıqlarla təchiz edilməli və kadrların potensialı gücləndirilməlidir.
13. Sənaye müəssisələri Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunan tələblərə əməl etməlidir (məs: mövcud tullantı səviyyəsi ilə bağlı hesabatlılığa əməl etmək məqsədilə sənaye müəssisələrinə çay sularına tullantıların axıdılması formaları barədə hesabat vermə və məcburi yoxlama mexanizmi tətbiq edilməlidir).

14. Çay hövzəsində suyun keyfiyyəti haqqında informasiyanın ictimaiyyət tərəfindən əldə edilməsi üçün müvafiq dövlət qurumları tərəfindən platforma yaradılmalıdır.
15. Azərbaycan və Gürcüstan hökumətlərinin dəstəyi ilə birgə transsərhəd Çay Hövzəsi Şuralarının yaradılması mühüm bir addım hesab oluna bilər və bu zaman ildə ən azı bir dəfə ikitərəfli görüş keçirilməli, Şura üzvlərinin digər regionlarda təcrübə mübadiləsi təmin edilməsi və Şuranın fəaliyyətini dəstəkləməyə ehtiyac üçün kifayət qədər vəsait ayrılmalıdır.
16. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və yerli icra orqanları müstəqil ictimai monitoring fəaliyyətləri üzrə mərkəzlərin yaradılmasına kömək edə bilər.
17. Qanix/Alazan çayı hövzəsi üzrə mövcud idarəetmə planlarının işlənərək həyata keçirilməsi Azərbaycan və Gürcüstan hökumətləri arasındakı əməkdaşlıq proqramlarında mühüm yer verilməlidir.
18. Çay Hövzəsi Şurasının dövlət və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən keçirilən yeni layihələrdə xüsusi rol oynaya bilər.
19. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə birgə proqramlar və komissiyalar yaradılması Azərbaycan və Gürcüstan hökumətləri arasında əməkdaşlıq proqramında xüsusi rol verilməsi təvsiyə oluna bilər.

1. Resursların qorunması üzrə tədbirlər

Ümumi məlumat

Avropa Parlamenti və Avropa Şurasının 23 oktyabr 2000-ci il 2000/60/EC sayılı direktivinin 1-ci maddəsinə əsasən, su kommersiya məhsulu deyil, mühafizə edilməli, qorunmalı olan bir irsdir. Bundan başqa, su ehtiyatları müxtəlif məqsədlər üçün davamlı olaraq yüksək keyfiyyətli su tələbatı kimi daim artan bir təzyiq altındadır. Su ehtiyatlarına təsir göstərən və ya onları idarə edən bütün maraqlı tərəflər ətraf mühitin mühafizəsi, suyun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması və çirklənmənin qarşısının alınması məqsədilə güclərini səfərbər etməlidir.

Mövcud vəziyyətin təhlili

Ən yüksək çirklənmə səviyyəsi çayın yaxınlığında yerləşən istirahət obyektləri və yaşayış sahələrinin ətrafında, müxtəlif növ məişət tullantıları və çirkab suların birbaşa çaya axıdıldığı bu ərazilərdə müşahidə edilmişdir.

Təvsiyələr

1. Çay hövzələrində yerləşən rekreasiya ehtiyatları effektiv planlaşdırılmalı və qorunmalıdır. Çirklənmələrin qarşısının alınması üçün yaşayış məntəqələrini su ilə təmin edən su təchizatı mənbələrinin yaxınlığında yerləşən bütün obyektlərə (rekreasiya mərkəzləri, kafelər və s.) dövlət agentliklərinin, yerli Hökumət və çay hövzəsi təşkilatlarının (yaradılacaq) müvafiq regional idarələri tərəfindən ciddi nəzarət olunmalıdır.
2. İçməli su təchizatı üçün istifadə ediləcək su mənbələri mühafizə edilməlidir. Bu baxımdan Ekologiya Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, eləcə də Azərsu ASC aparıcı rola malikdirlər.
3. Çay hövzəsində olan qeyri-qanuni tullantı sahələri rayondakı müvafiq xidmət orqanları (məs: kommunal xidmətləri və sa yerli qurumlar) tərəfindən mütəmadi olaraq təmizlənməlidir. Su mənbələri yaxınlığında torpaqların eroziyaya uğraması prosesinin artması müşahidə edildiyindən, bu torpaqların mühafizəsi olduqca vacibdir. Gələcəkdə

eroziyanın qarşısinın alınması məqsədilə müvafiq dövlət orqanları (ms: təbiəti mühafizə təşkilatları, yerli hökumət və hövzə təşkilatları - yaradılacaqdır) tərəfindən xüsusi tədbirlər görülməlidir.

2. İctimaiyyətlə məsləhətləşmə və məlumatların açıqlanması vasitələri

Ümumi məlumat

Avropa Parlamenti və Avropa Şurasının 2000/60/EC sayılı direktivinin 5-ci və 13(3)-cü maddələrinə əsasən, çay hövzəsinin idarə edilməsi planı ərazisi bir ölkənin hüduqlarından kənara çıxan rayonlar da daxil olmaqla, hər bir çay hövzəsi rayonu üçün tövsiyə olunur. Çay hövzəsinin idarə edilməsi planının hazırlanması və nəzərdən keçirilməsinə bütün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi müvafiq dövlət siyasəti vasitəsilə təmin edilə bilər. Yerli hökumət orqanları məsləhətləşmə, məlumatların açıqlanması və ictimaiyyətin cəlb olunması prosesinin effektiv olmasını təmin edə bilər. Bundan başqa, təhlillər barədə hesabat və çay hövzəsi rayonları üçün yaradılmış monitoring proqramı müvafiq qaydada və vaxtında bütün maraqlı tərəflərə təqdim edilməlidir.

Mövcud vəziyyətin təhlili

Hal-hazırda Qanix hövzəsində ətraf mühitin qorunması və su ehtiyatlarının idarə edilməsi fəaliyyətləri ilə bağlı ictimai məlumatlılıq və iştirak səviyyəsi aşağıdır. Yerli maraqlı tərəflər (dövlət agentlikləri, özəl şirkətlər) çay hövzəsi üçün effektiv ictimai iştirak mexanizminə malik deyillər. ABŞ BİA- nin qrantları hesabına maliyyələşən yuxarıda qeyd etdiyimiz Çay Hövzəsi Şurasının maarifləndirmə kampaniyaları aparmaq üçün maddi və texniki dəstəyə ehtiyacı var və bu qurum hüquqi şəxs kimi qeydiyyatda alınmalıdır.

Təvsiyələr

4. Hövzədə yaşayan əhəlinin məlumatlılığını artırmaq üçün pilot layihələr həyata keçirilməlidir. Bu layihələr Hökumət, yerli icra orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirilə bilər.
 - a. Layihə çərçivəsində Qanix/Alazan çayı hövzəsi ilə bağlı veb səhifə yaradılmalı və müxtəlif reklam kampaniyaları da daxil olmaqla, müxtəlif interaktiv ünsiyyət formaları tətbiq edilməlidir.

- b. Ekoloji layihələr ictimai maarifləndirmə və ən yaxşı təcrübələrin yayılması üçün birbaşa və təsirli vasitə olan kütləvi informasiya vasitələrindən (radio, TV, yerli qəzet) yararlanır.
 - c. Layihə su ehtiyatlarının qorunması ilə bağlı məlumatlılığı artırmaq və məktəbli uşaqların iştirakını təmin etmək üçün yerli və transsərhəd fəaliyyətlər (inşa müsabiqəsi, açıq havada ekoloji fəaliyyətlər, foto müsabiqələr, təlimlər, çay hövzəsinin Gürcüstan tərəfindəki həmyaşıdları ilə birgə tədbirlər) təşkil etməlidir.
5. Yerli hakimiyyət orqanları və müvafiq qurumların yerli struktur bölmələri su ehtiyatlarının mühafizəsi və regional inkişaf sahəsində həyata keçirilən müxtəlif pilot layihələrdə (gender məsələləri də daxil olmaqla) icmaların iştirakı üçün imkanlar yaratmalıdır. Su ehtiyatlarının mühafizəsi və monitorinq fəaliyyətlərində ictimai iştirakçılıq (müxtəlif layihələrin icrası) təbiəti mühafizə təşkilatları tərəfindən həyata keçirilməlidir.
6. Su ehtiyatlarının mühafizəsi və çay hövzəsinin idarə edilməsi regional inkişaf üzrə dövlət proqramlarının mühüm elementləri hesab edilməlidir.

3. İnstitusional potensialın gücləndirilməsinə dəstək

Ümumi məlumat

Avropa Şurasının 2000/60/EC sayılı direktivinin 3-cü maddəsinə əsasən, dövlət müəyyən edilmiş çay hövzəsi rayonları ərazisində müvafiq səlahiyyətli orqanın təyin edilməsi və ya yaradılması da daxil olmaqla inzibati tədbirlərin koordinasiyası üzrə məsul orqan kimi təsbit edilir.

Bu həmçinin Kür çayı hövzəsində su ehtiyatlarının idarə edilməsi üçün də müvafiq yanaşma hesab edilə bilər.

Mövcud vəziyyətin təhlili

Çay hövzəsində su ehtiyatlarının effektiv idarə edilməsi üçün institusional potensial zəif və dağınıqdır. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN), Meliorasiya ASC və Azərsu ASC-nin rayonda yerli struktur bölmələri olsa da, onların arasında fəaliyyətlər üzrə koordinasiya və ictimaiyyətlə kommunikasiya zəifdir. Hal-hazırda heç bir hövzə təşkilatı Çay Hövzəsinin İntegrasiyalı İdarə edilməsi üzrə məsuliyyət daşımır. Lakin, son zamanlar yeni yaradılan su istifadəçiləri assosiasiyaları tərəfindən suvarma üçün su təchizatı üzrə koordinasiyaya təşəbbüs edilir.

Təvsiyələr

7. Bələdiyyələrin su ehtiyatlarına dair məsələlərdə iştirakını təmin etmək üçün təşkilati imkanlarını, maddi və texniki resurslarını artırmaq məqsədilə Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının da yardımını ilə hökumətin güclü dəstəyinə ehtiyac var.
8. Transsərhəd su məsələlərinin müntəzəm olaraq müzakirəsini təmin etmək üçün su hövzəsi şuraları, digər müvafiq ictimai və hökumət orqanları arasında görüşlərin təşkilini dəstəkləmək və təmin etmək məqsədilə layihə həyata keçirilməlidir (hökumət, yerli icra hakimiyyəti orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının dəstəyi ilə).

9. Su ehtiyatlarının və çay hövzəsinin idarə edilməsi planı üzrə dövlət və qeyri= dövlət qurumları ilə təlimlərin keçirilməsi üçün layihələr hazırlanmalıdır (hökumət, yerli icra hakimiyyəti orqanları və Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının dəstəyi ilə).
10. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində yerli maraqlı tərəflər və yerli hökumət orqanları Su Ehtiyatlarının İnteqrasiyalı İdarə edilməsi prinsiplərinə əsasən Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi üzrə Təşkilat yaratmalıdır.
11. Hökumət Beynəlxalq Donor Təşkilatlarının köməyi ilə mövcud Qanix Çayı Hövzəsi üzrə Şuranın ictimai məlumatlılıq və iştirakçılıq işlərində maddi və texniki dəstək ilə təmin edilməsi baxımından rolunun güclənməsində mühüm rol oynaya bilər.

4. Çirklənməyə nəzarət edilməsi və nəzarət etmə bacarığı

Ümumi məlumat

2000/60/EC direktivinin 4 və 16-cı maddələrinə əsasən, Avropa İttifaqında müvafiq səlahiyyətli orqanlar suyun çirklənməsinə qarşı xüsusi tədbirlər görməlidir. Bu çirklənmələrə fərdi çirkləndiricilər və ya çirkləndirici qruplar səbəb ola bilər. Bu çirkləndiricilər içməli suyun distillə edilməsi üçün istifadə olunan sular da daxil olmaqla, bütün su mühiti üçün böyük təhlükə yaradır. Lazım olduqda, progressiv şəkildə çirklənmənin qarşısını almaq, emissiyalar, atqılar və zərərli və ya təhlükəli maddələrin qarşısını almaq və aradan qaldırmaq məqsədilə elmi prinsiplər əsasında sadələşdirilmiş risklərin qiymətləndirilməsi proseduru ilə müəyyən olunmuş su mühiti üçün təhlükələr üzrə fəaliyyətlərin prioritetləşdirilməsi tövsiyə olunur.

Bu həmçinin Cənubi Qafqaz regionunda tətbiq etmək üçün yaxşı bir yanaşma hesab edilə bilər.

Mövcud vəziyyətin təhlili

ETSN bölgədəki çaylarda suyun keyfiyyətinin monitorinqini həyata keçirir. Bununla belə, aşağıdakı çatışmazlıqlar da həll edilməlidir:

- Monitorinq hər ay keçirilsə də ictimaiyyətdə bu sahədə kifayət qədər məlumat yoxdur.
- Azərsu və Səhiyyə Nazirliyinin bölgədəki sanitar-epidemioloji xidmət orqanları monitorinq keçirsə də, bu məlumatlara çıxış məhduddur və ictimaiyyətə lazımı səviyyədə informasiya açıqlanmır.
- ETSN tərəfindən çaylarda suyun keyfiyyətinin yoxlanılması üçün Qanix çayı hövzəsində heç bir dövlət laboratoriyası yoxdur.
- Müxtəlif fəaliyyətlərin su ehtiyatlarının keyfiyyətinə necə təsir göstərməsi barədə heç bir monitorinq məlumatı yoxdur.
- Sənaye müəssisələrinin özünü-monitorinqi və onların tələb olunan ekoloji standartlara uyğunluğu ciddi şəkildə təkmilləşdirilməyib.

Təvsiyələr

12. Suyun tərkibinin beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə yoxlanılması üçün laboratoriyalar yaradılmalı, lazımi avadanlıqlarla təchiz edilməli və kadrların potensialı gücləndirilməlidir.
13. Mövcud tullantı səviyyəsi ilə bağlı hesabatlılığı artırmaq məqsədilə sənaye müəssisələrinə çay sularına tullantıların axıdılması formaları barədə hesabat vermə və məcburi yoxlama sisteminə əməl edilməlidir.
14. Ç
ay hövzəsində suyun keyfiyyəti haqqında informasiyaya ictimai çıxışı təmin edən müvafiq dövlət qurumları tərəfindən platforma yaradılmalıdır.
15. Azərbaycan və Gürcüstan hökumətlərinin dəstəyi ilə birgə transsərhəd Çay Hövzəsi Şuraları yaradılmalı və ildə ən azı bir dəfə ikitərəfli görüşün keçirilməsi, Şura üzvlərinin digər regionlarda təcrübə mübadiləsinin təmin edilməsi və Şuranın fəaliyyətləri üçün lazımi yardımlar göstərilməsi üçün kifayət qədər vəsait ayrılmalıdır.

5. Transsərhəd əməkdaşlığın inkişafı

Ümumi məlumat

2000/60/EC direktivinin müqəddiməsini (35) nəzərə alarsaq, su transsərhəd təsirlərə malik ola bildiyi zaman, ekoloji məqsədlərə nail olunması üzrə tələblər bütün çay hövzəsi bölgəsi üçün koordinasiya edilməlidir. Səlahiyyətli orqanlar su ehtiyatlarının mühafizəsi və idarə edilməsi üzrə beynəlxalq konvensiyalara, xüsusilə də 1992-ci ildə qəbul edilmiş Transsərhəd Su Axınlarının və Beynəlxalq Göllərin Mühafizəsi və İstifadəsi üzrə Birləşmiş Millətlərin Konvensiyasına və bu konvensiyaya edilən sonrakı dəyişikliklərə uyğun gəlməlidir.

Mövcud vəziyyətin təhlili

Qanix çayı hövzəsinin monitorinqi, idarə edilməsi və mühafizəsi üzrə Gürcüstan ilə regional əməkdaşlıq sporadik və koordinasiyasızdır.

- Keçmiş Sovet İttifaqı dağılından bəri Gürcüstandan axan transsərhəd suların keyfiyyət və kəmiyyəti barədə lazımi səviyyədə məlumat mövcud deyil.
- Su ehtiyatları və çay hövzəsinin idarə edilməsi üzrə dövlətlərarası səviyyədə əməkdaşlıq mövcud deyil (Qanix çayı üçün nə birgə monitorinq, nə də birgə çay hövzəsinin idarə edilməsi planı var)
- ABŞ BİA tərəfindən yaradılan çay hövzəsinin Azərbaycan və Gürcüstan tərəfləri üzrə Hövzə Şuraları ictimai iştirakçılıqla bağlı məsələlər üzrə əməkdaşlıq etmir.
- Hal-hazırda dövlətlərarası səviyyədə daimi olaraq yaradılan heç bir birgə komissiya və ya çay hövzəsinin idarə edilməsi üzrə digər təşkilat mövcud deyil.

Təvsiyələr

16. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və yerli icra orqanları müstəqil ictimai monitorinq fəaliyyətləri üzrə mərkəzlərin yaradılmasına kömək edə bilər.

17. Azərbaycan və Gürcüstan hökumətləri Qanıx/Alazan çayı hövzəsi üzrə mövcud idarəetmə planlarının təkmilləşdirilməsi və həyata keçirilməsi ilə bağlı əməkdaşlıq proqramlarına daxil ola bilər.
18. Çay Hövzəsi Şurasının dövlət və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən keçirilən yeni layihələrdə, lazım gəldikdə, iştirakını təmin etmək.
19. Su ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə birgə proqramlar və komissiyalar yaradılması barədə Azərbaycan və Gürcüstan hökumətlərinə tövsiyə etmək.

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN TƏQDİMƏTİ

Milli səviyyə

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (Azərsu ASC və Meliorasiya ASC ilə əməkdaşlıq çərçivəsində)

- Qanunvericiliyin hazırlanması (tərtib edilməsi)
- Qanunların və dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi
- Su ehtiyatlarının monitorinqi və qiymətləndirilməsi
- Su Ehtiyatlarının İntegrasiyalı İdarə edilməsi üzrə Milli Planın hazırlanması və tətbiq edilməsi

Fövqəladə İşlər Nazirliyinin Su Ehtiyatları Dövlət Agentliyi

- agentlik yeni yaradılmışdır və fəaliyyəti gücləndirilir.

Regional səviyyə

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi

- Su ehtiyatları da daxil olmaqla ətraf mühitin vəziyyətinin monitorinqi

Qeyd: Hal-hazırda Zaqatalada ETSN-in bir idarəsi fəaliyyət göstərir və bu idarə çay hövzəsindəki ekoloji vəziyyətə nəzarət edir. ETSN-in həmçinin Şəkidə bir regional Hidrometeorologiya müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi

- Regional inkişaf planlaşdırılması

Bələdiyyə səviyyəsi

Azərsu ASC-nin bölgələrdəki idarələri

- İçməli su təchizatı

Meliorasiya ASC-nin bölgələrdəki idarələri

- Suvarma su təchizatı

Qeyd: Meliorasiya ASC və Azərsu ASC-nin bölgənin bütün şəhərlərində əhalini suvarma və içməli su ilə təchiz etmək üçün idarələri fəaliyyət göstərir. Bölgədəki Su İstifadəçiləri Assosiasiyaları hövzədəki su ehtiyatlarının geniş şəkildə idarə edilməsini həyata keçirə bilmədiyindən, yalnız suvarma məqsədli su təchizatı işlərinə cəlb edilir.

Yerli İcra Hakimiyyətləri

- Yerli səviyyədə su ehtiyatlarının istifadə və mühafizə edilməsi

Qeyd: Yerli icra orqanları hövzədəki su ehtiyatlarının mühafizəsi ilə bağlı müxtəlif fəaliyyətlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynaya bilər.

Ümumi bir qeyd kimi vurğulamaq lazımdır ki, yuxarıda qeyd olunan təşkilatlar arasında və bu təşkilatlarla ictimaiyyət arasında əməkdaşlıq və koordinasiya olmadığından, su ehtiyatlarının idarə edilməsi ilə bağlı heç bir vahid yanaşma mövcud deyil. Odur ki, ictimai iştirakçılıq çox zəifdir.

Çay hövzəsinin İdarə edilməsi üzrə işlərin icra edilməsi üçün Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi Təşkilatının yaradılmasına böyük tələbat var.

Çay Hövzəsi Şurası Qanix çayı hövzəsinin inteqrasiyalı idarə edilməsi planının tətbiqi də daxil olmaqla, hövzədəki idarəetmə işlərinin planlaşdırılması və həyata keçirilməsində Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi Təşkilatını və bütün digər əlaqədar qurumları dəstəkləyə bilər.

Hövzə Şurası, həmçinin su ehtiyatlarının idarə edilməsi məsələlərinə ictimaiyyətin cəlb edilməsində mühüm rol oynaya bilər.

AZƏRBAYCANDA ÇAY HÖVZƏLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI CARİ VƏ KEÇMİŞ LAYİHƏLƏRİN SİYAHISI

Təşkilat / Qurum	İllər	Layihənin adı	Nəticələr	Coğrafi təsir
ABŞ BİA	2001-2004	Cənubi Qafqazda Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsi	Qanix ÇHİEP (Çay Hövzəsinin İdarə edilməsi Planı) işlənilib hazırlanmış və Qanix Çayı Hövzəsi üzrə Şurani formalaşdırmaq üçün maraqlı tərəflər müəyyən edilmişdir	Qanix çayı hövzəsində su ehtiyatlarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
ABŞ BİA	2005-2007	Cənubi Qafqazda Su Proqramı	SEİİP-in (Su Ehtiyatlarının İntegrasiyalı İdarə edilməsi Planı) tətbiqi üzrə təkliflər, su ehtiyatları ilə bağlı qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və Qanix Çayı Hövzəsi Şurasının nizamnamə layihəsi hazırlanmış və Hökumətə təqdim edilmişdir	Qanix çayı hövzəsində və bütün Azərbaycan ərazisində Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
AB	2008-2010	ŞAQMA-da Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsi	Su ehtiyatlarına dair qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi üçün SEİİP-in tətbiq edilməsi üzrə təkliflər hazırlanmış və Hökumətə təqdim edilmişdir	Qanix çayı hövzəsində və bütün Azərbaycan ərazisində Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
ATƏT	2011-2013	Qanix Çayı Hövzəsinin idarə edilməsində ictimai iştirakçılığın təşviqi	USAID və AB Kur-TACİS layihələri tərəfindən və ictimaiyyətin dəstəyi ilə işlənilib hazırlanan Qanix Çayı Hövzəsinin İdarə edilməsi planlarının həyata keçirilməsi yollarının müəyyən edilməsi üçün maraqlı tərəflərlə işləmək, İctimai İştirakçılıq Strategiyasının hazırlanması və müzakirələr aparılması	Qanix çayı hövzəsində ictimaiyyətin dəstəyi ilə Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
ATƏT	2013	Gəncəçay Çayı Hövzəsinin idarə edilməsində ictimai iştirakçılığın təşviqi	AB Kür-TACİS layihələri tərəfindən və ictimaiyyətin dəstəyi ilə işlənilib hazırlanan Gəncəçay ÇHİE planlarının həyata keçirilməsi yollarının müəyyən edilməsi üçün maraqlı tərəflərlə işləmək	Gəncəçay çayı hövzəsində ictimaiyyətin dəstəyi ilə Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
AB	2010-2012	Kür-TACIS layihəsi	Qanix və Gəncəçay ÇHİEP-in inkişaf etdirilməsi	Qanix və Gəncəçay Çayı Hövzəsində Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi

- 2001-dən bu günədək. REM Qafqaz Su Proqramı (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2000-2004. ABŞ BİA. Cənubi Qafqazda Su Ehtiyatlarının İdarə olunması (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2002-2003. AB/TACİS. Transsərhəd Çaylarda Suyun Keyfiyyətinin Monitorinqi və Qiymətləndirilməsi üzrə Çayların Birgə İdarə olunması Proqramı (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2002-2008. ATƏT-NATO. Sülh Proqramı üçün Elm-Cənubi Qafqazda Çayların Monitorinqi (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2003-2005. UND-İBİA. Kür-Araz hövzəsində Transsərhəd Deqradasiyasının Azaldılması (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2004-2008. ABŞ BİA. Cənubi Qafqaz Su Proqramı (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2003-2006. Almaniya Hökuməti. Kür çayı hövzəsində təhlükəli halların qarşısını almaq üçün transsərhəd əməkdaşlığı.
- 2005-2007. BMT İP-QEF. Kür-Araz hövzəsində Transsərhəd Deqradasiyasının Azaldılması. B Mərhələsi (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan və İran)
- 2007-2011. AB/TACİS. Kür çayı hövzəsinin transsərhəd idarəçiliyinə dəstək. (Ermənistan, Azərbaycan, Gürcüstan)
- 2007-2010. AB- Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiyada Su İdarəetməsi
- NATO, SnE 982227, Cənubi Qafqazda Transsərhəd Aqrosistemin Su Ehtiyatlarının İdarə edilməsi,
- NATO ATƏT, SnE 977991, Cənubi Qafqazda Çayların Monitorinqi, 2002-2008
- 2012-bu günədək: Yeni AB layihəsi (Beynəlxalq Çay Hövzələrində Ətraf Mühitin Mühafizəsi)
- 2010-bu günədək: BMTAİK-AB: Milli Siyasət Dialoqu – Milli Su Strategiyası
- 2011-2013 ATƏT, Qanix Çayı Hövzəsinin idarə edilməsində ictimai iştirakçılığın artırılması.
- 2013 ATƏT, Gəncəçay Çayı Hövzəsinin idarə edilməsində ictimai iştirakçılığın artırılması.

Qeyd: Hal-hazırda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Su Ehtiyatları Dövlət Agentliyi BMTİP və QEF-in maliyyə dəstəyi ilə "Böyük Qafqaz regionunda zəif dağ icmaları tərəfindən su və daşqınlar üzrə idarəetməyə iqlim dəyişikliyi risklərinin daxil edilməsi" adlı layihə həyata keçirir.

Layihənin icrası su ehtiyatlarının idarə edilməsi prosesində maraqlı tərəflərin iŐtirakının təmin edilməsində mühüm rol oynaya bilər.

BMTAİK 2014-c ildə regionda su ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə yeni bir layihənin həyata keçirilməsini planlaŐdırır.

ANLAYIŞLARIN İZAHI

1. "Səth suları" qrunut sularından, aralıq sulardan və kimyəvi tərkibi ilə bağlı məhəlli sularını özünə daxil edən sahil sularından başqa daxili suları bildirir.

2. Qrunut suları doyma zonasında torpaq səthindən aşağı olan və torpaq və alt-torpaqla birbaşa təmasda olan bütün suları bildirir.

3. "Daxili sular" torpaq səthində olan durğun və ya axan suları, və məhəlli sularının enliliyinin ölçüldüyü baza xəttinin quruya doğru hissəsində bütün qrunut sularını bildirir.

4. "Çay" torpaq səthinin əksər hissəsinə axan, lakin bəzi hissələrində torpaq altına keçə bilərm daxili suyun bir hissəsidir.

5. "Göl" durğun vəziyyətdə olan daxili səth sularının bir hissəsidir.

6. "Aralıq suları" sahil sularına yaxın olmaları nəticəsi kimi qismən duzlu olan, lakin təmiz su axınlarının böyük dərəcədə təsir göstərdikləri çay mənsəbindəki səth sularının hissələridir.

7. "Sahil suları" hər bir nöqtəsi məhəlli sularının eni ölçülən əsas xəttin ən yaxın nöqtəsindən xəttin dənizə doğru uzanan sahildən bir dəniz mili məsafədə yerləşən və vəziyyətdən asılı olaraq səth sularının kənar hüdudunadək yayılan səth sularını bildirir.

8. "Sünu su hövzəsi" insan əməyi ilə yaradılan səth su hövzəsini bildirir.

9. "Güclü dəyişdirilmiş su hövzəsi" II Əlavənin müddəalarına uyğun olaraq Üzv Dövlətin müəyyən etdiyi kimi insan əməyi sayəsində fiziki dəyişiklik nəticəsi kimi xüsusiyyəti əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilmiş səth suları hövzəsini bildirir.

10. "Səth suları hövzəsi" göl, rezervuar, axın, çay, və ya kanal, axının bir hissəsi, çay və

kanal, aralıq suyu və ya sahil suları kimi səthə ayrıca və əhəmiyyətli elementi bildirir.

11. "Su saxlayan təbəqə" böyük miqdarda qrunut sularının axmasına, yaxud da qrunut sularının böyük miqdarda yayılmasına imkan verən alt-səth qatını və ya qatlarını, yaxud qayalıq qatlarını və ya digər məsaməlik və sukeçirici coğrafi qatı bildirir.

12. "Qrunut suları hövzəsində və ya hövzələrində qrunut sularının müəyyən həcmi bildirir.

13. "Çay hövzəsi" axın, çay və mümkün ki, göllər vasitəsilə bütün səth sularının vahid çay mənsəbi, ağızı və deltasından dənizə axdığı torpaq sahəsidir.

14. "Alt-hövzə" axın, çay və mümkün ki, göllər vasitəsilə bütün səth sularının su mənsəbinin (normal olaraq göl və ya çayın birləşdiyi yer)) konkret nöqtəsinə axdığı torpaq sahəsidir.

15. "Çay hövzəsi rayonu" bir və ya daha çox qonşu çay hövzələrinin çay hövzələrinin idarə edilməsinin vahid mənbəyi kimi 3(1)-ci maddə üzrə müəyyən edilən əlaqəli qrunut suları və sahil suları ilə birgə yaratdıqları torpaq və dəniz sahəsini bildirir.

16. "Səlahiyyətli Orqan" 3(2) və ya 3(3) Maddələri üzrə müəyyən edilən orqan və ya orqanları bildirir.

17. "Səth suları statusu" ekoloji statusu və ya kimyəvi statusu baxımından müəyyən edilən su səthi hövzəsi statusunun ümumi ifadəsidir.

18. "Yaxşı səth suları statusu" həm ekoloji statusu, həm də kimyəvi statusu ən az "yaxşı" olan səth suları tərəfindən nail olunan statusu bildirir.

19. "Qrunut suları statusu" ən azı kəmiyyət statusu və kimyəvi statusu ilə müəyyən edilən

qrunt suları hövzəsinin statusunun ümumi ifadəsidir.

20. "Yaxşı qrunut suları statusu" həm kəmiyyət statusu, həm də kimyəvi statusu ən azı "yaxşı" olan qrunut suları tərəfindən nail olunan statusu bildirir.

21. "Ekoloji status" V Əlavəsinə uyğun olaraq təsnif edilən və səth suları ilə əlaqəli olan su eko-sistemlərinin struktur və funksional keyfiyyətinin ifadəsidir.

22. "Yaxşı ekoloji status" V Əlavəsinə uyğun olaraq təsnif edilən səth suları bövzəsi statusudur.

23. "Yaxşı ekoloji potensial" V Əlavənin müvafiq müddəalarına uyğun olaraq təsniflənən olduqca dəyişdirilmiş və ya süni su hövzəsi statusudur.

24 "Yaxşı səth sularının kimyəvi statusu" 4(1)(a) Maddəsində müəyyən edilən səth suları üzrə ekoloji məqsədlərə uyğun gəlmək üçün tələb olunan kimyəvi statusu bildirir, yəni çirkəndirici maddələrin konsentrasiyalarında səth sularının nail olduğu kimyəvi status IX Əlavəsində müəyyən edilən və 16(7) Maddə üzrə və Cəmiyyət səviyyəsində ekoloji keyfiyyət standartlarını müəyyən edən Cəmiyyətin digər müvafiq qanunvericiliyə uyğun ekoloji keyfiyyət standartlarını keçmir.

25. "Yaxşı qrunut sularının kimyəvi statusu" V Əlavəsinin 2.3.2-ci cədvəlində göstərilən bütün şərtlərə cavab verən qrunut suları hövzəsinin kimyəvi statusudur.

26. "Kəmiyyət statusu" qrunut suları hövzəsinə birbaşa və ya dolaylı axınların təsir göstərdikləri dərəcə ifadəsidir.

27. "Mövcud qrunut suları resursu" bu cür suların ekoloji statusunda hər hansı nəzərə çarpan azalmaya yol verməmək və əlaqəli ərazinin eko-sistemlərinə əhəmiyyətli dərəcədə ziyan vurmamaq üçün 4-cü maddə üzrə müəyyən edilən əlaqəli səth suları üzrə

keyfiyyət məqsədlərinə nail olmaq üçün tələb edilən axının uzunmüddətli illik orta dərəcəsinə nisbətə qrunut sularının hövzəsinin ümumi dolmasının uzunmüddətli illik orta dərəcəsinə bildirir

28. "Yaxşı kəmiyyət statusu" V Əlavəsinin 2.1.2-ci cədvəlində müəyyən edilən statusdur.

29. "Təhlükəli maddələr" toksik, damalı olan maddələri və bio-akkumulyasiyaya səbəb olan maddələr qrupunu və narahatlığa səbəb olan digər maddələri və maddələr qrupunu bildirir

30. "Prioritet maddələr" 16(2)-ci maddəyə uyğun olaraq və X Əlavəsində sadalanan maddələri bildirir. Bu maddələr arasında " 16(3) və (6) maddələrdə müəyyən edilən və onlara qarşı 16(1) və (8) maddələrə uyğun tədbirlər görülmə maddələri bildirən "prioritet təhlükəli maddələr" daxildir.

31. "Çirkəndiricilər" xüsusilə də VIII Əlavəsində sadalanan maddələrin yaratdıqları çirkənməni bildirir.

32. "Qrunut sularına birbaşa axıdılma" çirkəndirici maddələrin torpaq və alt-torpaq vasitəsilə təmizlənmədən qrunut sularına axıdılmasıdır.

33. "Çirkənmə" insan fəaliyyəti nəticəsində birbaşa və ya dolaylı yolla havaya, suya və ya torpağa axıdılan və insan sağlamlığına və ya su və eko-sistemlərə, yaxud da birbaşa su ekosistemlərindən asılı olan torpaq ekosistemlərinə zərərli təsir göstərə bilən və maddi əmlakın zədələnməsinə gətirib çıxardan və ətraf mühitdən yararlanmağa mane olan maddələri bildirir.

34. "Ekoloji məqsədlər" 4-cü maddədə müəyyən edilən məqsədləri bildirir.

35. "Ekoloji keyfiyyət standartı" insan sağlamlığı və ətraf mühiti qorumaq üçün konkret çirkəndiricinin və ya çirkəndirici qrupunun suda, çöküntülərdə və ya biotada cəmlənməsinin bildirir.

36. "Birgə yanaşma" 10-cu maddədə göstərilən yanaşmaya uyğun olaraq səth

sularına axıdılma və emissiyalara nəzarəti bildirir.

37. "İstehlak üçün nəzərdə tutulmuş su" 98/83/EC sayılı Direktivlə düzəliş edilmiş 80/778/EEC sayılı Direktivdəki kimi eyni mənə kəsb edir.

38. "Su təchizatı xidmətləri" evlər, dövlət təsisatları və ya iqtisadi fəaliyyət üçün nəzərdə tutulmuş bütün xidmətləri bildirir:

(a) səth sularının və qrunut sularının hasilatı, toplanması, saxlanması, emalı və paylaşdırılması,

(b) sonradan səth sularına axıdılan çirkab suların toplanması və emalı qurğuları.

39. "Sudan istifadə" suyun statusuna əhəmiyyətli dərəcədə təsirə malik 5-ci Maddə və II Əlavə üzrə müəyyən edilən digər fəaliyyətlərlə birgə su təchizatı xidmətlərini bildirir.

Bu konsepsiya 1-ci Maddənin məqsədlərini və 5-ci Maddə və III Əlavə, b bəndinə uyğun olaraq aparılan iqtisadi təhlili bildirir.

40. "Emissiyanın limit göstəriciləri" müəyyən konkret parametrlər, konsentrasiya və / və ya emissiya səviyyəsi baxımından ifadə olunan və bir və ya daha çox vaxt müddətləri ərzində artmayan kütlədir. Emissiya limit göstəriciləri müəyyən qruplara, ailələrə, yaxud maddələr kateqoriyalarına, xüsusilə də 16-cı Maddədə müəyyən edilənlərə şamil edilir.

Maddələr üçün emissiyanın limit göstəriciləri normal şəkildə istehsalat sahələrindən yaranan emissiyalara tətbiq edilir. Dolayı yolla suya axıdılan emissiyalara gəldikdə isə, çirkab suyun təmizlənməsi qurğusunun əhəmiyyəti qurğularla bağlı emissiyanın limit göstəriciləri müəyyən edilən zaman nəzərə alınmalıdır, bu şərtlə ki, bu, ətraf mühitin yüksək səviyyədə çirkənməsi ilə nəticələnməməlidir.

41. "Emissiyaya nəzarətləri" konkret emissiya məhdudiyyətini tələb edən, məsələn emissiyanın son miqdarı, yaxud başqa cür emissiyanın təsiri, xüsusiyyəti ilə bağlı məhdudiyyət və şərtləri, yaxud emissiyalara təsir edən əməliyyat şəraitini göstərən nəzarətlərdir. Hazırkı Direktivdə hər hansı Direktivin müddəaları ilə bağlı "emissiyaya nəzarət" termini istənilən halda həmin müddəaların təkrar şərh kimi nəzərə alınmır.

İŞTİRAKÇILARIN SİYAHISI

QANIX ÇAYI ÜZRƏ HÖVZƏ ŞURASI

Nö	Təşkilat	Ad, Vəzifə
1	BHPB	Araz Nuriyev
2	Katex kənd sakini	Ziya Mustafayev
3	Oxud Bələdiyyəsi, Şəki	Rafiq İsmayılov
4	Kişçay SİB (Su İstifadəçiləri Birliyi), Şəki	Sahib Məmmədov
5	RHMM, Şəki	Rəhman Cəlilov
6	Zəyzidçay SİB, Şəki	Zahid İbrahimov
7	Şinçay SİB, Şəki	Süleyman Cəlilov
8		Şakir Ramazanov
9	Qum kəndi sakini, tələbə	Elbrus Ramazanov
10	Qum kəndi bələdiyyəsinin nümayəndəsi	Şirin Müslümov
11	Qum kəndi bələdiyyəsinin nümayəndəsi	Rəşad İsayev
12	Laqodexi Təbiəti Qoruyanlar Assosiasiyası	Valeri Oghiashvili
13	Gürcüstan Yaşıllar Hərəkatı	Giorgi Magradze
14	QEM, Zaqatala	Salam Mazanov, direktor müavini
15	Zaqatala Dövlət Qoruğu	Mələhət Zəngiyeva
16	Zaqatala Dövlət Qoruğu	Solmaz Şəfiyeva
17	Zaqatala Dövlət Qoruğu	Gülmira Rzayeva
18	Qanix Çayı Hövzəsi Şurası, Şura üzvü	Zakir Əliyev
19	"Yeni Fikir" İctimai Birliyi	Elmira Mehdiyeva, sədr
20	"Təmiz Dünya" QHT	İzəddin Quliyev
21	Balakən Bələdiyyəsi	İsa Abdullayev
22	Balakən Sukanal	Kənan Seyidov
23	Balakən Kommunal Xidmətləri	Vaqif Musayev
24	Balakən Suvarma Sistemləri	Azad Quliyev
25	ATƏT-in Bakı Ofisi	Xoşbəxt İsmayılov
26	Bakı Dövlət Universiteti, Hidroloq	Rəcəbov Rüstəm
27	BHPB	Fərda İmanov
28	BHPB	Rafiq Verdiyev
29	Qum kənd orta məktəbi	Rəcəb Əhmədov, müəllim

30	Şəki RHMM	Rasim Qazaxov, hidroloq, Alazan
31	Kişçay SİB	Yasin Əyyubov
32	STV TV kanal, Qafqaz Ekoloji QHT Şəbəkəsi	Vüsalə Cərgiyeva, Regional Direktor Regional Koordinator

Qanıx Çayı Hövzəsinin İdarə edilməsində ictimai iştirakçılığı dəstəkləyən layihə çərçivəsində 19 iyul 2013-cü ildə Azərbaycanın Zaqatala rayonunda keçirilən görüşün iştirakçıları barədə məlumat